

وجود خون در ادرار (هماچوری)

هماچوری، علائم وجود خون در ادرار، سیستم ادراری، علل خطیرتر وجود خون در ادرار، وجود خون در ادرار (هماچوری)

وجود خون در ادرار (هماچوری)

دو نوع خون در ادرار می‌تواند وجود داشته باشد، یک نوع آنرا خود بیمار می‌تواند در ادرار مشاهده کند که به آن خون آشکار می‌گویند و نوع دیگر که خیلی شایع‌تر است، خود بیمار نمی‌تواند در ادرار مشاهده کند، بلکه آزمایشگاه گزارش می‌کند که به آن خون مخفی می‌گویند. وجود خون در ادرار به هر میزان هم در زن و هم در مرد دارای اهمیت خیلی زیادی است و گاهی نشان از وجود بیماری خطیر مثل سرطان مثانه می‌باشد.

دو نوع خون در ادرار می‌تواند وجود داشته باشد، یک نوع آنرا خود بیمار می‌تواند در ادرار مشاهده کند که به آن خون آشکار می‌گویند و نوع دیگر که خیلی شایع‌تر است، این است که خود بیمار نمی‌تواند در ادرار خون مشاهده کند، بلکه آزمایشگاه گزارش می‌کند که خون در ادرار وجود دارد که به آن خون مخفی می‌گویند. علائم وجود خون در ادرار کدامها هستند؟

بسیاری از مردم که دارای خون مخفی در ادرار هستند، فاقد هرگونه علامتی می‌باشند. ولی در صورت وجود خون آشکار، ادرار به رنگ قرمز، صورتی و یا به رنگ کوکاکولا خواهد بود. علت این تغییر رنگ وجود گلبول قرمز در ادرار است. حتی وجود مقدار اندک خون در ادرار سبب تغییر رنگ ادرار می‌شود. در اکثر موارد که بیمار دارای خون آشکار در ادرار می‌باشد، فاقد علائم است. ولی اگر خون در ادرار لخته شود، ممکن است منجر به درد بیمار شود. سیستم ادراری چیست؟

سیستم ادراری مسئول دفع مواد زاید و آب اضافی بدن است. اگر زمانی کلیه‌های فردی از کار بیفتند اگر مایعات مصرفی را محدود نکنند، توسط همان مایعات مصرف شده غرق می‌شود. سیستم ادراری از دو کلیه، دو حالب، یک مثانه و یک مجرای تشکیل شده است. کلیه به شکل لوبیا بوده و اندازه آن حدود یک مشت گره کرده می‌باشد. آنها در وسط پشت و در زیر دنده‌ها جای گرفته‌اند. کلیه‌ها در طرفین ستون فقرات قرار دارند. در روز حدود ۲۰۰ لیتر خون از کلیه‌ها عبور می‌کند که از آن ۱-۲ لیتر ادرار تولید می‌شود. ادرار شامل آب اضافی و مواد زاید بدن است. ادرار از طریق دو لوله بنام حالب از کلیه‌ها بطرف مثانه منتقل شده و در مثانه ذخیره می‌شود. ادرار در مثانه تا موقع ادرار کردن باقی می‌ماند و هنگام ادرار کردن از طریق مجرای ادرار از بدن خارج می‌شود.

چه عواملی سبب ظاهر شدن خون در ادرار می‌شوند؟
عادت ماهانه، ورزش بیش از حد، فعالیت جنسی، بیماریهای ویروسی، ضربه و عفونت همگی می‌توانند سبب ظاهر شدن خون در ادرار گردند. علل خطیرتر وجود خون در ادرار عبارتند از:

- سرطان کلیه و مثانه
- وجود التهاب در کلیه، مثانه، مجرا و پروستات
- بیماری پلی کیستیک کلیه که در آن هر دو کلیه پر از کیستهای متعدد است و نباید آنرا با کیست ساده کلیه اشتباه کرد. آن یک بیماری ارثی است که هر دو کلیه کیستهای پر از مایع به شکل خوشه انگور دارند. این بیماری معمولا در دهه ۵۰ زندگی به نارسائی کلیه منجر می‌شود.
- لخته‌های خون
- بیماریهای که سبب اختلال انعقادی می‌شوند مثل هموفیلی
- کم خونی داسی شکل که در آن گلبولهای قرمز به شکل داس در می‌آیند. این بیماری بیشتر در استانهای جنوبی کشور دیده می‌شود.
- یکی از علل نسبتا شایع وجود خون در ادرار که گاهی سبب خونریزی شدید نیز می‌شود، مصرف داروهای ضد انعقادی مثل وارفارین، هپارین و آسپرین می‌باشد.
- چه کسانی در معرض خطر خونریزی از طریق ادرار هستند؟
- وجود سابقه بیماری کلیوی فامیلی
- بزرگ شدن پروستات که بیشتر در مردان بالای ۵۰ سال دیده می‌شود
- سنگ کلیه
- بعضی داروها مثل آسپرین، رقیق کننده‌های خون و مصرف طولانی مدت آنتی بیوتیکها
- ورزش سنگین مثل دو استقامت

• یک عفونت باکتریایی یا ویروسی اخیر

وجود خون در ادرار را چگونه می توان تشخیص داد؟

وجود خون در ادرار را می توان با آزمایش ادرار تشخیص داد. در آزمایشگاه ظرف مخصوصی به شما داده می شود تا نمونه ادرار را در آن جمع آوری کنید. برای تشخیص خون در ادرار روشهای مختلفی است. یکی از آنها استفاده از نوارهای مخصوص است.

این نوارهای باریک دارای قسمت‌های مختلف رنگی هستند که هر قسمت مخصوص تشخیص یک مورد خاص در ادرار مثل قند و گلبول قرمز است. اگر ادرار حاوی گلبول قرمز (خون) باشد، قسمت مربوطه تغییر رنگ می دهد. اگر خون بطور واضح در ادرار دیده شود و یا تست نواری از نظر وجود خون مثبت باشد، آزمایشگاه بررسی میکروسکوپی انجام می دهد تا تشخیص تأیید شود. وجود خون در ادرار باید ۴۸ ساعت دیگر توسط آزمایش دوم تأیید شود.

درمان وجود خون در ادرار چگونه است؟

باید علت اصلی مشخص و درمان شود. برای تشخیص علت معمولاً نیاز به اقدامات اضافی مثل روشهای تصویر برداری، سیستوسکوپی (که در آن با آندوسکوپ مجرای ادرار، پروستات و مثانه بررسی می شوند) و گاهی نمونه برداری از کلیه است. اگر وجود خون در ادرار دلیل جدی نداشته باشد نیازی به درمان نیست.

اثرات رژیم غذایی و تغذیه

رژیم غذایی و تغذیه در ایجاد یا پیشگیری از خونریزی از طریق ادرار موثر نیست. ولی باید به خاطر داشت که مصرف بعضی مواد سبب مثبت کاذب شدن نتیجه آزمایش (آزمایش از نظر وجود خون در ادرار مثبت است ولی در حقیقت خونی در ادرار وجود ندارد) و یا منفی کاذب شدن نتیجه آزمایش (آزمایش از نظر وجود خون در ادرار منفی است ولی در حقیقت خون در ادرار وجود دارد) می شود.

موارد زیر سبب مثبت کاذب شدن نتیجه آزمایش می شوند:

• آلوده شدن نمونه ادرار با ترشحات واژن

• آلوده شدن نمونه ادرار با بتادین

• کم آبی شدید

• ورزش

• له شدن عضلات مثلاً بعلت تصادف

موارد زیر سبب منفی کاذب شدن نتیجه آزمایش می شوند:

• مصرف ویتامین ث

• مصرف کاپتوپریل

• وجود پروتئین در ادرار

• کاهش PH ادرار به کمتر از ۵ (خوردن مواد اسیدی)

بطور خلاصه وجود خون در ادرار نسبتاً شایع است، نباید آنرا نادیده گرفت، و تشخیص علت واقعی مستلزم بررسیهای پاراکلینیک می باشد.